

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 25/2024**

Het Hof verwerpt het beroep tegen de wet die de apothekers ertoe machtigt om onder bepaalde voorwaarden het COVID-19-vaccin voor te schrijven en toe te dienen

De wet van 28 februari 2022 machtigt de officina-apothekers ertoe om onder bepaalde voorwaarden het COVID-19-vaccin voor te schrijven en toe te dienen. De Belgische Vereniging van Artsensyndicaten (BVAS) vordert de vernietiging van die machtiging. Volgens het Hof wordt het recht op bescherming van de gezondheid, gewaarborgd bij artikel 23 van de Grondwet, niet in aanzienlijke mate verminderd. Het Hof beklemtoont onder meer dat de apothekers enkel ertoe worden gemachtigd tegen COVID-19 te vaccineren, op voorwaarde dat zij met succes een specifieke opleiding hebben gevolgd. Bovendien gaan apothekers om met geneesmiddelen en vereisen hun opdrachten hiervoor een expertise. Aangezien de apotheken over een ruimte moeten beschikken waarin een vertrouwelijk gesprek kan worden gevoerd met de patiënt, is de vertrouwelijkheid van de vaccinatie gewaarborgd. Ten slotte zijn het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en het recht op eerbiediging van het privéleven evenmin geschonden.

1. Context van de zaak

Artikel 2, 1°, van de wet van 28 februari 2022 « houdende de vaccinatie en de toediening, door apothekers die hun beroep uitoefenen in voor het publiek opengestelde apotheken, van vaccins vergund voor de profylaxe van COVID-19 » machtigt de officina-apothekers ertoe om onder bepaalde voorwaarden het COVID-19-vaccin voor te schrijven en toe te dienen. De Belgische Vereniging van Artsensyndicaten (BVAS) vordert de vernietiging van die bepaling.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. Het recht op bescherming van de gezondheid (B.3.1-B.21)

De verzoekende partij voert aan dat de bestreden bepaling strijdig is met het recht op bescherming van de gezondheid (artikel 23 van de Grondwet en artikelen 2 en 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens).

Het Hof herinnert eraan dat artikel 23 van de Grondwet een *standstill*-verplichting bevat die eraan in de weg staat dat de wetgever het beschermingsniveau van de bestaande wetgeving in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording. Het Hof moet dus nagaan of de bestreden bepaling een aanzienlijke achteruitgang teweegbrengt van het beschermingsniveau dat door de voordien geldende wetgeving inzake vaccinatie tegen COVID-19 werd geboden. Het Hof onderzoekt achtereenvolgens de verschillende kritieken van de verzoekende partij.

2.1.1. De beroepsbekwaamheden en -vaardigheden van de apotheker (B.6.1-B.9)

Volgens de verzoekende partij beschikken de apothekers niet over de nodige beroepsbekwaamheden en -vaardigheden voor de vaccinatie.

Het Hof wijst erop dat de bestreden bepaling de apothekers enkel ertoe machtigt tegen COVID-19 te vaccineren, op voorwaarde dat zij met succes een specifieke opleiding hebben gevolgd. Overeenkomstig de aanbeveling van de twee koninklijke academies voor geneeskunde van België heeft die opleiding betrekking op de theoretische en praktische aspecten van de vaccinatie, met inbegrip van de herkenning van allergische reacties. Rekening houdend daarmee en met de bestaande opdrachten van de apothekers, die hoofdzakelijk verband houden met geneesmiddelen en een expertise ter zake vereisen, kon de wetgever redelijkerwijze ervan uitgaan dat die opleiding volstaat om de algemene kwaliteit van de vaccinatie tegen COVID-19 te behouden. Daarenboven biedt de bestreden bepaling de apothekers de mogelijkheid om adrenaline voor te schrijven en toe te dienen, indien de patiënt na de vaccinatie een anafylactische shock ervaart. Tot slot staat het elke patiënt die dat wenst vrij om zich tegen COVID-19 te laten vaccineren door een arts.

2.1.2. De combinatie van de bevoegdheden om het vaccin voor te schrijven, af te leveren en toe te dienen (B.10-B.13)

De verzoekende partij is van mening dat de bevoegdheid voor de apothekers om het COVID-19-vaccin voor te schrijven, af te leveren en toe te dienen, een risico op een belangenconflict doet ontstaan. Bovendien zou de bestreden bepaling afbreuk doen aan de wederzijdse controle tussen de arts en de apotheker.

Het Hof stelt vast dat de apothekers geen vergoeding ontvangen voor de aflevering van de vaccins tegen COVID-19. Wat betreft de voorbereiding en de toediening ervan worden de apothekers grotendeels vergoed zoals de artsen en de verpleegkundigen. De kritiek met betrekking tot het risico op een belangenconflict kan dus niet worden gevolgd.

Het Hof merkt vervolgens op dat de bestreden bepaling de apothekers slechts ertoe machtigt een welbepaalde geneeskundige handeling te stellen met een beperkte draagwijdte, waarvoor zij een specifieke opleiding hebben gekregen. Voor het overige doet die bepaling geen afbreuk aan de taakverdeling tussen artsen en apothekers. Daarnaast strekt de bestreden bepaling ertoe de patiënten te bereiken die zich anders niet door een arts zouden laten vaccineren, wat in beginsel de gezondheid van die patiënten, en bij uitbreiding van de hele bevolking, ten goede komt.

2.1.3. De procedure, de anamnese (patiëntgeschiedenis) en de toegang tot het medische dossier (B.14-B.18)

Allereerst bekritiseert de verzoekende partij dat er procedures ontbreken.

Het Hof wijst erop dat het vaccinatieproces wordt afgebakend door de bestreden bepaling en door een koninklijk besluit van 6 december 2022. De kritiek kan dus niet worden gevolgd.

De verzoekende partij bekritiseert vervolgens dat de apotheker niet ertoe is gehouden een volledige anamnese van de patiënt af te nemen alvorens het vaccin voor te schrijven en toe te dienen.

Het Hof merkt op dat een wet van 22 april 2019 aan elke gezondheidszorgbeoefenaar de verplichting oplegt om, vooraleer hij gezondheidszorg verstrekt, « indien pertinent, een karakterisatie van de patiënt en de betreffende verstrekking » uit te voeren.

Tot slot meent de verzoekende partij dat het feit dat de apotheker geen toegang heeft tot het medische dossier van de patiënt, laatstgenoemde zou kunnen schaden.

Het Hof merkt op dat de apotheker over het farmaceutische dossier beschikt, dat tal van gegevens bevat aan de hand waarvan de gezondheidstoestand van de patiënt kan worden beoordeeld en de risico's voor de patiënt kunnen worden geïdentificeerd. Bovendien kan de patiënt de apotheker toegang verlenen tot zijn medisch dossier. De vaccinatie tegen COVID-19 wordt overigens tegelijk opgenomen in het farmaceutische dossier van de patiënt en geregistreerd in de gegevensbank Vaccinnet, waarna de arts toegang ertoe krijgt via het medische dossier dat met de toestemming van de patiënt wordt gedeeld. Er is dus geen belemmering voor een goede voortgezette zorg na de vaccinatie.

2.1.4. Het geschikte lokaal (B.19-B.21)

De verzoekende partij bekritiseert het feit dat de apotheker niet ertoe is gehouden over een specifiek lokaal te beschikken, waardoor de vertrouwelijkheid niet zou worden gewaarborgd.

Het Hof stelt vast dat de inrichting van de apotheek wordt gereguleerd door de Gids voor de goede officinale farmaceutische praktijken (die een bijlage vormt bij het koninklijk besluit van 21 januari 2009). Daarin wordt bepaald dat in een ruimte een vertrouwelijk gesprek moet kunnen worden gevoerd met een patiënt. Rekening houdend met het feit dat die ruimte ook de vertrouwelijkheid van de vaccinatie waarborgt, is de kritiek niet gegrond.

2.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (B.22-B.26)

De verzoekende partij bekritiseert het verschil in behandeling tussen de apothekers, die het COVID-19-vaccin tegelijk mogen voorschrijven, afleveren en toedienen, en de artsen, die dat vaccin niet mogen afleveren.

Het Hof stelt vast dat dat verschil in behandeling onbestaande is. De artsen zijn immers ook ertoe gemachtigd het COVID-19-vaccin af te leveren.

Vervolgens voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepaling de minstbedeelde patiënten benadeelt, want zij moedigt hen aan om zich veeleer tot een apotheker dan tot een arts te wenden.

Het Hof oordeelt dat de bestreden bepaling als zodanig geen onderscheid maakt naargelang de socio-economische status van de betrokken patiënten. Het specifieke karakter van de vaccinatie tegen COVID-19 is overigens gelegen in het feit dat het de volksgezondheid betreft en in de noodzaak van een massale toediening ervan om de verspreiding van COVID-19 zoveel mogelijk te beperken. Rekening houdend met de verschillende verslagen en adviezen heeft de wetgever bewust ervoor gekozen om in een bijkomende mogelijkheid tot vaccinatie te voorzien.

2.3. Het recht op eerbiediging van het privéleven (B.27-B.28.3)

De verzoekende partij betoogt dat de bestreden bepaling strijdig is met het recht van de patiënten op eerbiediging van het privéleven (artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het

Europees Verdrag voor de rechten van de mens). Zij bekritiseert het gebrek aan vertrouwelijkheid en het risico dat de fysieke integriteit van de patiënten wordt aangetast.

Het Hof beklemtoont opnieuw dat de ruimte waarin een vertrouwelijk gesprek kan worden gevoerd met de patiënt de vertrouwelijkheid van de vaccinatie waarborgt.

Vervolgens oordeelt het Hof dat, rekening houdend met de specifieke opleiding die wordt vereist en met de bestaande opdrachten van de apothekers, niet kan worden aangenomen dat apothekers in het algemeen niet over de technische vaardigheden beschikken om het vaccin tegen COVID-19 toe te dienen. Bovendien moet elke apotheker, krachtens een wet van 22 april 2019, zijn patiënt doorverwijzen naar een andere ter zake bevoegde gezondheidszorgbeoefenaar, wanneer de gezondheidsproblematiek of de vereiste gezondheidszorg de grenzen van zijn eigen bekwaamheid overschrijdt. Bijgevolg brengt de bestreden bepaling de fysieke integriteit van de patiënten niet in het gedrang.

3. Besluit

Het Hof verwerpt het beroep, rekening houdend met het feit dat de ruimte in de apotheek waarin een vertrouwelijk gesprek kan worden gevoerd met de patiënt ook de vertrouwelijkheid van de vaccinatie waarborgt.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#)